

Bijdrage jaarstukken 2022, 1^e Berap 2023 & voorjaarsnota 2024

24 juni 2023

Inleiding

Voorzitter,

de show van vanavond is dat zes dames en heren in luttele 10 minuten hun politieke visie gaan geven over de stand van zaken binnen deze gemeente. Hoe was het vorig jaar, hoe gaat het dit jaar en hoe moeten we volgend jaar op een positieve manier verder. U begrijpt dat volledigheid, als je over deze drie onderwerp wilt spreken, absoluut onmogelijk is.

Jaarstukken 2022

Over de resultaten van 2022 zal ik kort zijn. In ieder geval in financiële zin, ziet het er naar uit dat we van een positieve uitkomst mogen spreken. Over een voor mij in het oog springend minpunt, namelijk de gebrekkige invoering van de WOO, kom ik nog te spreken.

Gebrek aan openheid

Nee, 2022 was vooral ook het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen.

Wat valt op: de lage opkomst en het succes dat de collega's van de Dorp en Plattelandsbeweging. Naar mijn analyse is dat allemaal een gevolg van de verslechterde relatie tussen de kiezer en de gekozenen. (Overigens is die trend bij de PS-verkiezingen doorgezet)

Alle fracties spraken bezorgdheid over dit soort ontwikkelingen. Iedereen was bereidheid uitgesproken om er gezamenlijk aan te werken, om één en ander te verbeteren.

Daarna is het op dit punt veel te stil gebleven. In de praktijk is er namelijk nog niet veel veranderd. Ondanks het feit dat we ons hebben voorgenomen om binnen de raad niet alleen te denken in coalitie en oppositie, gaat het vaak nog wel zo. Wat meer dualisme is op zijn plaats. Laten we daar samen aan werken.

Verder doet het de relatie met geïnteresseerde inwoners, en bij bepaalde onderwerpen ook de direkt betrokken inwoners, niet erg goed dat we veel bijeenkomsten nog steeds in besloten kring houden en bepaalde stukken vertrouwelijk of zelfs geheim aan de gemeenteraadsleden ter kennis worden gebracht.

Ik zal een paar voorbeelden noemen.

*De vorige raadsperiode heeft zich gekenmerkt door een grote verbouwing in het sociaal domein. We hebben ons druk gemaakt over het functioneren van Laborijn en de bejegening die onze inwoners daar ten deel viel. Uiteindelijk werd een eigen sociale dienst opgezet waarbij sleutelwoorden als "**werken vanuit het vertrouwen**" en "**niemand meer een uitkering**" als uitgangspunt hebben gediend.*

Natuurlijk heeft het uittreden uit zo'n samenwerking als Laborijn de nodige voeten in de aarde gehad. Er was zelfs een heuse rechtszaak. Maar inmiddels is dat achter de rug. Daarom is het wat mij betreft tijd om openheid te verstrekken, over al hetgeen met dat uittreden te maken had en kan ik dus niet begrijpen waarom, terwijl laatst de lijst van geheime stukken weer eens hebben doorgenomen, alles rondom die uittreding nog altijd geheim moet blijven. Graag een antwoord van het college.

En waarom horen we eigenlijk nooit meer iets over dat grootse plan om iedereen die een bijstandsuitkering heeft, in loondienst te laten komen? Is dat misschien omdat later is gebleken dat dit een luchtkasteel was en eigenlijk onvoldoende goed was nagedacht over dit soort plannen en de juridische haalbaarheid daarvan. Waarom ontbreekt ook hier over de openheid?

En recent nog, vorige week, was er nog een besloten bijeenkomst waar de gemeenteraad vertrouwelijk werd ingelicht over wat hobbels op de weg in verband met de woningbouwplannen.

De details zal ik hier niet aanhalen. Ik ben ervan overtuigd dat er bij de verantwoordelijke wethouder en zijn medewerkers voldoende deskundigheid zit om die hobbels weg te nemen. Het gaat mij er meer over dat ik vind dat over zo'n belangrijk onderwerp als het oplossen van het schrijnende tekort aan woningen, onze inwoners het recht hebben om van de hoed en de rand te weten. Als er vertragingen zijn of de plannen moeten worden aangepast, zijn, wat mij betreft, diegenen die daar moeten gaan wonen zeker niet de laatste die daar over worden ingelicht.

Daarom vind ik het ook zo spijtig dat de invoering van de Wet Open Overheid, die een stuk verder gaat dan de wet die daardoor wordt vervangen, niet soepel verloopt. Het is alsof onze

bestuurders weerstand hebben tegen de grotere openheid waarnaar die wet streeft en de wil ontbreekt om ruimhartig uitvoering te geven aan die veranderingen. Als het nog niet lukt om informatie actief publiek te maken, kan toch op zijn minst worden gezorgd dat dit soort informatie op aanvraag snel ter beschikking komt.

Ik kan u zeggen dat ik verbaasd heb gestaan toen ik, aan het begin van mijn raadslidmaatschap, ontdekte dat ons college weliswaar elke dinsdag vergadert, maar dat, ook voor raadsleden, slechts een heel summier en nietszeggend verslag beschikbaar is, zodat je niet kan concluderen welke beleidsoverwegingen soms aan aan de gemeenteraad toegezonden voorstellen ten grondslag liggen.

De nieuwe wet maakt juist dat de adviezen van ambtenaren en externe adviseurs ook inzichtelijk moeten worden gemaakt. Mijn concrete vraag aan dit college is wanneer onze inwoners mogen rekenen op volledige invoering van de WOO in onze gemeente. Daarnaast vraag ik het college of zij bereid is de gemeenteraad de complete besluitenlijst van haar vergaderingen te verstrekken en, zo nee, want dan de argumenten zijn om dat niet te doen.

Weg “Brede Welvaart” en welkom SDG’s ?

En dan de toekomst: naar mijn inschatting is een van de oorzaken van de slechte relatie tussen het openbaar bestuur en de kiezer ook gelegen in het verhullende en wollige taalgebruik.

***Vergeeft u het mij.** Ik kon een glimlach niet onderdrukken toen ik bemerkte dat de **brede welvaart** en het daarmee samenhangende jargon kennelijk vertrokken is en nu een warm pleidooi wordt gemaakt voor de zogenaamde SDG’s.*

*Ongetwijfeld hebben diegenen die dit jargon ingang willen doen vinden in onze gemeente, goede bedoelingen. Hoewel sommige van de doelen, wat mij betreft, zijn aan te duiden als modieuze nieuwlichterij, zijn anderen een open deur en blijft het bij algemeenheden. Niemand zal bezwaar hebben tegen schoon water, bestrijding van honger en armoede en dat wij ons als gelijkwaardig tegenover elkaar moeten gedragen en beter voor moeder aarde moeten zorgen. ADA ook niet. Mijn probleem met dit jargon is dat het uitdraait op wollig taalgebruik en algemeenheden, zonder concrete oplossingen op lokaal niveau aan te dragen. Daarbij komt dat het op een religie begint te lijken, waarbij het streven naar **“haalbaar en betaalbaar”** en **evenwichtig beleid**, als doodzonde wordt beschouwd.*

Hou het helder en concreet en richt je op de belangen van de eigen inwoners! Als je mij vraagt wat ADA op lokaal gebied zou willen bereiken dan volgt hier mijn antwoord: Het zou goed zijn om onze jeugd een dusdanig perspectief te geven op wonen en werken in de

omgeving waarin ze zijn opgegroeid, met voorzieningen op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg en van sociaal-culturele aard die maken dat men in Oude IJsselstreek gezond en gelukkig kan opgroeien, zonder dat de overheid zich met allerlei privé aspecten van het leven bemoeit. Dus: woningen bouwen, voor banen zorgen, voorzieningen handhaven en uitbreiden! En wat ADA betreft richt de gemeente zich niet alleen op inwoners met een laag inkomen, maar voorziet ze ook in de behoeften van de middengroepen.

*Jan Schaeffer was een Amsterdamse banketbakker, die als sociaal-democratisch politicus wel **“de klik met de vrouwen en mannen op straat”** had, begreep het goed en is bekend geworden met de gevleugelde uitspraak **“in gelul kan je niet wonen”**. (gelul of geouwhoer) Als Rotterdamse Achterhoeker vul ik dat maar is als “Geen wollige woorden, maar daden!”*

Ik zal mijn gewoonlijke betoog over het SMART maken van de begroting maar niet herhalen. Maar toch zou ik in de voorjaarsnota dus liever hebben gezien dat er concreet getal zou staan voor het aantal woningen dat in 2024 wordt gebouwd, voor het aantal cliënten van Stoer die een betaalde baan verkrijgen, van het aantal warmtepompen dat in de gemeente wordt geplaatst en ook andere beleidsdoelen concreet omschrijven. Dan toon je lef! Daar hebben mensen wat aan.

Tot slot rezen mijn laatste haren te berge, toen ik zag dat de woonlasten in 2024 wellicht met wel 10% (meer dan 3 keer dan wat ons werd beloofd) zouden stijgen en de schulden die uiteindelijk onze inwoners op de een of andere manier zullen moeten betalen, volgens de in de voorjaarsnota gemaakte projectie, ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting, in 2026 € 40.000.000 hoger zullen zijn. Van baby tot bejaarde betekent dat dat voor elke inwoner € 1000,= meer schuld zal bestaan.

Als men die ontwikkeling ziet aankomen, is er natuurlijk een politieke keuze te maken. Ik zou zeggen dat we, net als in het gemiddelde gezin, uiteindelijk de tering naar de nering moeten zetten en dat het tijd wordt om eens nauwkeurig na te gaan of er, bijvoorbeeld in de omvang van het aantal medewerkers of ten aanzien van de inhuur van externe adviesbureaus, niet dusdanige bezuinigingen zijn te vinden die deze, wat ADA betreft onaanvaardbare, groei van de gemeentelijke schuld kunnen beteugelen. ADA zou het zeer op prijs stellen als in ieder geval ter gelegenheid van de begrotingsbehandeling blijkt dat er serieus is onderzocht welke bezuinigingsmogelijkheden er zijn, zodat de politieke keuzes kunnen voorgelegd op de plaats waar dat hoort, namelijk in deze gemeenteraad.